

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ з дисципліни «Теорія політичних систем»

В умовах кредитно-модульної системи більша частина годин навчального курсу відводиться на самостійну та індивідуальну роботу, тому необхідно створити мотивацію для виконання цих видів роботи з курсу «Теорія політичних систем».

Самостійна робота студентів - це різноманітні види індивідуальної й колективної діяльності студентів, планована навчальна, навчально-дослідницька, науково-дослідна робота студентів, виконувана у позааудиторний час за завданням і при методичному керівництві й консультативній допомозі викладача, але без його особистої участі. Метою позааудиторної самостійної роботи є оволодіння фундаментальними знаннями, професійними вміннями й навичками з профілю досліджуваної дисципліни, закріплення й систематизація знань, формування вмінь і навичок та оволодіння досвідом творчої, дослідницької діяльності. Цей вид самостійної роботи сприяє розвитку самостійності, відповідальності й організованості, творчого підходу до рішення проблем навчального й професійного рівнів. Позааудиторна самостійна робота є обов'язковою для кожного студента, а її обсяг визначається навчальним планом.

Методологічну основу самостійної роботи студентів становить діяльнісний підхід, коли цілі навчання орієнтовані на формування вмінь вирішувати типові й нетипові завдання, тобто на реальні ситуації, де студентам треба проявити знання з конкретної дисципліни.

Для організації самостійної роботи необхідні наступні умови:

- готовність студентів до самостійної роботи;
- мотивація одержання знань;
- наявність і доступність усього необхідного навчально-методичного й довідкового матеріалу;
- система регулярного контролю якості виконаної самостійної роботи;
- консультаційна допомога викладача.

Метою самостійної роботи студентів є:

- освоєння в повному обсязі основної освітньої програми;
- систематизація й закріплення отриманих теоретичних знань і практичних умінь студентів;
- формування вмінь використати нормативну, правову, довідкову документацію й спеціальну літературу;
- розвиток пізнавальних здатностей і активності студентів: творчої ініціативи, самостійності, відповідальності й організованості;
- формування самостійності мислення, здатностей до саморозвитку, самовдосконалення й самореалізації;
- розвиток дослідницьких умінь.

Форми й види самостійної роботи визначаються змістом навчальної

дисципліни, ступенем підготовленості студентів. Вони можуть бути тісно пов'язані з теоретичними курсами, мати яскраво виражений навчальний, навчально-дослідницький характер.

Самостійна робота студентів досить різноманітна й може передбачати наступні **види**:

1) для оволодіння знаннями:

- читання тексту (підручника, першоджерела, додаткової літератури);
- складання плану тексту;
- графічне зображення структури тексту;
- конспектування тексту;
- виписки з тексту;
- роботу з довідковою, методичною й науковою літературою;
- учбово-дослідницька робота;
- використання аудіо - і відеозаписів, комп'ютерної техніки й Інтернету й ін.;

2) для закріплення й систематизації знань:

- робота з конспектом лекції;
- робота над навчальним матеріалом (підручника, першоджерела, додаткової літератури, аудіо - і відеозаписів);
- виконання контрольних і лабораторних робіт;
- тестування;
- складання плану й тез відповіді;
- складання таблиць, схем, діаграм для систематизації навчального матеріалу;
- вивчення нормативних матеріалів;
- відповіді на контрольні питання;
- аналітична обробка тексту (анотування, рецензування, реферування й ін.);
- підготовка тез повідомлень до виступу на семінарі, конференції;
- підготовка рефератів, доповідей: складання бібліографії, глосарію, тематичних кросвордів і ін.;

3) для формування вмінь:

- виконання завдань за зразком;
- виконання креслень, схем;
- рішення ситуаційних (професійних) завдань;
- проектування й моделювання різних варіантів рішення проблеми;
- підготовка до співбесіди, колоквиуму; ділові ігри, дискусії, конференції;
- підготовка курсових робіт;
- захист виконаних робіт.

Бібліографічний опис являє собою сукупність бібліографічних відомостей про документ, наведених за встановленими правилами й призначених для ідентифікації й загальної характеристики документа.

Однією з форм записів є тези - стислий виклад основних положень тексту у формі твердження або заперечення. Тези складаються після попереднього знайомства з текстом, при повторному прочитанні. Вони служать для збереження інформації в пам'яті і є основою для дискусії.

Найпоширенішою формою записів є конспект. Бажано починати конспектування після того, як вся робота прочитана і складений її план. Основу конспекту становлять тези, доповнені міркуваннями й доказами. Конспект може бути текстуальним, вільним або тематичним. Текстуальний конспект створюється з уривків оригіналу - цитат, зі збереженням логіки й структури тексту. Вільний конспект заснований на викладі матеріалу в зручному для читача порядку (наприклад, думки, розкидані по всій книзі, зводяться воедино). У тематичному конспекті за основу береться тема або проблема, він може бути складений по декількох джерелах.

Анотація - короткий виклад змісту - дає загальне уявлення про книгу, брошуру, статтю. Резюме коротко характеризує висновки, головні підсумки роботи.

Для всебічного знайомства з літературою з обраної теми істотне значення має підготовка реферату. Реферат, що розуміється як виклад у писемній формі змісту книги, статті, наукової праці, створює можливість комплексно використати придбані навички роботи із книгою, розвиває самостійність мислення, уміння аналізувати явища дійсності. Рефератом називають також доповіді або письмові дослідження на певну тему, що включають критичний огляд джерел. На відміну від конспекту реферат вимагає незрівнянно більшої творчої активності, самостійності в узагальненні вивченої літератури.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці можуть підлягати: самостійне опрацювання тем загалом чи окремих питань; самостійне опрацювання першоджерел; написання та публічний захист рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, переклад іноземних текстів тощо.

Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді написання рефератів, есе, підготовки конспектів, виконання тестових завдань та проведення усних співбесід.

Критеріями оцінки результатів самостійної роботи студента є:

- рівень освоєння навчального матеріалу,
- уміння використати теоретичні знання при виконанні практичних завдань,
- повнота загальнонавчальних уявлень, знань і вмінь з досліджуваної теми, до якої відноситься дана самостійна робота,
- обґрунтованість і чіткість викладу відповіді на поставлене з самостійної роботи питання,
- оформлення звітної матеріалу відповідно до відомих або заданих викладачем вимог, які пропонуються до подібного роду матеріалів.

Індивідуальна робота студентів має вигляд виконання творчого або індивідуального навчально-дослідного завдання, над яким студент працює на протязі навчального семестру і своєчасне виконання якого дозволяє підвищити підсумкову кількість балів.

Індивідуальна робота студентів з дисципліни «Теорія політичних систем»

передбачає розробку презентації обсягом не менше 15 слайдів, присвяченої одній із сучасних політичних систем світу.

Перелік країн пропонує викладач, але це не виключає самостійного пошуку.

Тема презентації: «Особливості політичної системи _____»
назва країни

Критерії оцінювання індивідуальних завдань (0-20 балів):

- 9-10 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок;
- 7-8 балів – повне розкриття теми, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок;
- 5-6 балів – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність фактологічних або граматичних помилок;
- 3-4 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, відсутність доречних ілюстрацій, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення, велика кількість фактологічних та граматичних помилок;
- 1-2 бали – фрагментарне розкриття теми, відсутність ілюстрацій, неструктурований текст, недотримання вимог до оформлення, велика кількість фактологічних та граматичних помилок;
- 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.

Конкретні вимоги до виконання й оцінювання індивідуального завдання розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1975>.